

«Тасдиқ менамоям»

Ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» доктори илмҳои таърих, профессор Усмонозода А.И.

« 12 » *Август* соли 2024

ХУЛОСАИ

МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» доир ба диссертатсияи Исмоилов Шоқирҷон Ғуломович дар мавзӯи «Таҳқиқи гуманизатсияи иҷтимоию психологияи муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои психологӣ аз рӯи ихтисоси 19.00.05 – Психологияи иҷтимоӣ (илмҳои психологӣ).

Диссертатсия дар кафедраи умумидонишгоҳии психологияи умумии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» омода гардида, мавриди муҳокима қарор гирифтааст.

Исмоилов Шоқирҷон Ғуломович дар соли 1989 ИДПЛ ба номи С.М. Киров (ҳоло МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров»)-ро аз рӯи ихтисоси математика ва физика хатм кардааст.

Аз соли 1989 ба сифати муаллим-коромӯз (1989-1991), муаллим (1991-2001), муаллими калон (2001 то ба имрӯз) фаъолият намуда истода, соли 2020 тибқи фармони №184 аз 20.02.2020 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи умумидонишгоҳии психологияи умумии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» қабул гардидааст.

Тибқи нақшаи шӯъбаи тайёрии кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогии донишгоҳ унвонҷӯ имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанни забони англисӣ санаи 13.12.2019 бо баҳои 4 (хуб) ва аз фанни таърих ва фалсафаи илм санаи 30.10.2020 бо баҳои 5 (аъло) супоридааст. Шаҳодатномаҳои мувофиқ таҳти №19 аз 21.12.2021, №34 аз 24.12.2021 аз ҷониби МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» дода шудааст.

Роҳбари илмӣ – Зайтметов Ҳусейн Аваҷоновиҷ, номзади илмҳои психологӣ, дотсенти кафедраи психологияи иҷтимоӣ ва касбии МДТ «Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров».

Мундариҷаи диссертатсия бо бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси илмии 19.00.05 – Психологияи иҷтимоӣ, аз ҷумла бо банди 1 – Методологияи таҳқиқи фаъолияти иҷтимоӣ-психологӣ, моҳият, сохтор, вазифа, принсипҳои онҳо; моделсозии равандҳои иҷтимоӣ-психологӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва банди 4 сифати ташкили чорабиниҳои иҷтимоӣ-психологӣ (технология ва усулҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоӣ-психологӣ) мутобиқ мебошад.

Диссертатсия кори илмии пурра анҷомёфта ба шумор рафта, дорои арзиши баланд, аҳаммияти калони назариявӣ амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад. Унвонҷӯ заҳматҳо кашида, таҳқиқоти доманадору муфассалеро иҷро кардааст, ки дар дараҷаи хуби илмӣ қарор дорад. Мақсаду вазифаҳои кори илмӣ – таҳқиқоти мутобиқ ба талабот муайян гардида, бо қисмати навгонӣ ва масъалаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда мувофиқ мебошад.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ мустакилона дар асоси чуқур таҳлил намудани адабиётҳои фалсафӣ, психологӣ, педагогӣ ва методологӣ, инчунин таҳқиқи ҳаматарафаи иҷтимоӣ-психологии раванди гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ, таҳлили натиҷаҳои озмоишҳо ва динамикаи гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ иҷро карда шудааст.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот. Гуманизатсияи ҳамкорӣҳои байнишахсӣ масъалаи муҳими иҷтимоӣ-психологӣ ва педагогӣ мебошад, ки таҳқиқи он бо истифода аз раҳёфти байнифанӣ амалӣ шуда, ҳамгироии муносибатҳоро дар самти гуманизатсияи ҳаёти наврас дарбар мегирад. Мо, пеш аз ҳама, генезиси механизмҳои психологии ворид намудани бачаҳоро ба гуманизатсияи ҳамкорӣҳо ҳамчун субъекти муносибат мавриди таваҷҷуҳ қарор медиҳем. Ба назари мо тағйирёбии вазъияти иҷтимоии инкишофи наврасон дар марҳилаи гуногуни синнусолӣ генезиси механизмҳои психологиро муайян мекунад.

Ҳангоми муайян кардани шароити психологию педагогии ташаккулёбии равияи гуманистии шахсияти мактаббачаҳо дар системаи таълими муттасил мо зарур донистем, ки маънои истилоҳҳои «гуманизм» ва «инсондӯстӣ» ба

назар гирифта шавад. Намояндагони психологияи гуманистӣ ба шахсияти солим ва пайваста инкишофёбанда таваччуҳ доранд, ки ҳадафи он худвоқеиятбахшӣ буда, онҳо шахсияти инсонро бо тамоми мураккабию нотакрор буданаш дар маркази таҳқиқоти худ қарор додаанд. Озодии худифоданамоии фард ба сифати баландтарин арзиш арзёбӣ шуда, маҳз ҳамин мақсадгузориҳо барои гуманизатсияи маориф аҳаммияти ҳалқунанда доранд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки дар шароити кунунии рушди ҷомеа ҳангоми таълиму тарбияи насли наврас дар мадди аввал шахсиятсозӣ меистад, зеро маҳз шахсияти комил метавонад арзишҳои умуминсониро ҳамчун арзишҳои шахсии худ қабул карда, амалу рафторашро дар доираи меъёрҳои инсондӯстӣ танзим намояд. Аз ин лиҳоз, таҳқиқи гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ, ки давраи мусоиди он ба синни наврасӣ рост меояд яке аз масъалаҳои муҳимми илмҳои инсоншиносию ҷомеашиносӣ, махсусан психология маҳсуб меёбад. Чуноне, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид меномоянд: “Ҷомеаи мутамаддини муосир беш аз аз ҳар вақти дигар ба оинҳои инсондӯстона ва хиради созанда ниёз дорад”.

Навгонии илми таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки:

- бори аввал механизми гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ дар давраи наврасӣ ошкор карда шуд;
- шароитҳои психологии таъминкунандаи самаранокии ин механизм муайян карда шуданд;
- меъёрҳо ва дараҷаҳои ташаккулёбандагии равияи гуманистии шахсияти наврас дар раванди муносибатҳои байнишахсӣ муқаррар карда шуданд;
- динамикаи инкишофи раванди мустақилият дар зери таъсири механизмҳои гуманизатсия муқаррар карда шудааст;
- дар доираи озмоиши ташаккулдиҳанда барномаи тренингии «Гуманизатсияи иҷтимоию психологии муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ» таҳия ва амалӣ карда шуд, ки ба гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ нигаронида шудааст.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот:

1. Масъалаи таҳқиқи гуманизатсия дар илмҳои иҷтимоӣ гуманитарӣ муайян ва асоснок карда шуд.
2. Ҷараёнҳои гуманистӣ дар психология мавриди тафсири дақиқ қарор ёфтанд.
3. Нақши пешбаранда доштани иҷтимоишавӣ ҳамчун омили худвоқеиятбахшӣ дар синни наврасӣ асоснок гардид.
4. Муносибатҳои байнишахсӣ дар наврасон аз ҷиҳати иҷтимоӣ-психологии тавсиф дода шуданд.
5. Механизмҳои гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ дар давраи наврасӣ дар асоси интегратсияи раҳёфтҳои гуногуни назариявӣ методологӣ муайян ва асоснок карда шуданд.
6. Меъёр ва роҳҳои рушди гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсии наврасон зимни машғулиятҳои таълимӣ ва кори иҷтимоӣ психологӣ оид ба гуманизатсияи раванди муносибатҳои байнишахсӣ ошкор гардид.

Аҳамияти амалии таҳқиқот:

1. Натиҷаҳои дар рафти таҳқиқот бадастовардашуда, хулосаю тавсияҳои дар асоси онҳо пешниҳодшударо дар раванди таълим, дар озмоишгоҳҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, дар ҳалли масъалаҳои инкишофи шахсияти наврас ва такмили раванди таълим дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна, машваратҳои оилавӣ ва марказҳои офиятбахшӣ истифода бурдан мумкин аст.
2. Маводи таҳқиқоти бадастомада ва таҳия гаштани барномаи инкишофдиҳандаи «Гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ дар наврасон» метавонад дар байни омӯзгорон, волидайн ва наврасон ҳамчун чорабиниҳои маърифатӣ-равшаннамоиро оид ба ҷанбаҳои бунёди гуманизатсияи муносибатҳои байнишахсӣ дар раванди иҷтимоишавӣ мавриди истифода қарор гирад.
3. Курсҳои нави таълимию методи «Назарияи шахсият», «Психологияи синну солӣ», «Психологияи тафриқавӣ», «Психологияи педагогӣ», «Асосҳои таҳлили психологӣ», «Психологияи гуманистӣ» барои донишҷӯёни зинаи бакалавр ва магистрантон аз рӯи ихтисоси «Психология» коркард шуданд, ки нуқтаҳои асосӣ ё натиҷаҳои ин таҳқиқотро дар бар мегиранд ва метавонанд мавриди истифода қарор гиранд.

4. Дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҳамчун фанни интихобӣ метавон омӯзиши курси махсуси «Асосҳои психологии гуманитарсияи муносибатҳои байнишахсӣ»-ро ҷорӣ намояд;

5. Тавсияҳои методиро метавон дар анҷом додани корҳои таҳқиқотӣ ва илмӣ оид ба таълиму тарбияи гуманитарсияи муносибаҳои байнишахсии наврасон истифода бурд.

Эътимоднокӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот. Дурустӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо асоснокӣ ва саҳеҳии усули методологӣ ва назариявӣ, маводи густурдаи кофӣ ва бисёрҷанбаи озмоишӣ, ки ба ҳаҷм, ҳадафҳо, вазифаҳо ва мантиқи таҳқиқот мувофиқ аст, бо давомнокии дахлдори озмоиши матлабҳои назариявӣ ва амалӣ, ҳамчунин, бо имконпазир будани такрори санҷиши психологӣ, ки барои таҳлили сифатӣ ва миқдории натиҷаҳои он имкон медиҳад, кофӣ будани сарчашмаҳои истифодашуда, асоснокии истифодаи усулҳои озмоишӣ ва аҳаммияти омории маълумоти бадастомада таъмин гардидааст.

Саҳми шахсии довталаби дарачаи илмӣ дар таҳқиқот. Саҳми шахсии довталаб аз муайян намудани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, матраҳсозии масъалаҳои мубрами таҳқиқот, таҳлил ва таҳвили иттилооти бадастоварда иборат мебошад. Ҳолатҳои назариявӣ ва методологӣ, пешниҳодҳо ва хулосаҳо, ки муҳтавои диссертатсияро ташкил медиҳанд, маҳз натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи довталаб маҳсуб ёфта, дар заминаи таҳқиқи гуманитарсияи иҷтимоию психологии муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ ошкор карда шудаанд.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия. Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 16 интишороти муаллиф инъикос ёфтаанд, ки аз онҳо 7 номгӯй дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд.

Қарор карда шуд:

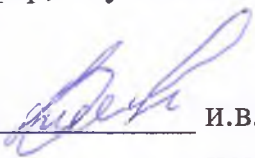
1. Диссертатсияи таҳқиқотии унвонҷӯ Исмоилов Шоқирҷон Ғуломович дар

мавзуи «Таҳқиқи гуманитарсияи иҷтимоию психологӣ муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ» корҳои илмӣ салоҳиятнокро дар бар мегирад, ки он ба критерияҳои муқаррарнамудаи Дастуралари оиди тартиби сарфарозгарди дараҷаи илмӣ (қисми 2, бандҳои 17, 18, 19, 27, 28 Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2023, таҳти № 267) мутобиқат менамояд.

2. Диссертатсияи Исмоилов Шоқирҷон Ғуломович «Таҳқиқи гуманитарсияи иҷтимоию психологӣ муносибатҳои байнишахсӣ дар синни наврасӣ» барои ҳимоя ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои психологӣ аз рӯи ихтисоси 19.00.05 – Психологияи иҷтимоӣ (илмҳои психологӣ) тавсия дода мешавад.

Ҳулоса аз ҷониби мудири кафедра, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Бойматов Сайфулло Зикруллоевич тартиб дода шуда, дар ҷаласаи ғайринавбати васеи кафедра аз 11.01.2024, протоколи №5^а муҳокима ва тасдиқ карда шудааст.

Дар ҷаласаи кафедра 42 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарафдор»-42 нафар, «муқобил»-нест, «бетараф»-нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси ҷаласа: и.в.мудири кафедраи психологияи умумӣ,
номзади илмҳои педагогӣ,

дотсент С.З. Бойматов

Котиби ҷаласа: О.И. Қаямова

Имзои Бойматов Сайфулло Зикруллоевич
ва Қаямова Оиша Иномовнаро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо Э.М. Наврӯзов
ва корҳои махсус:

Тамос:

Нишонӣ: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Хучанд, к.Мавлонбеков – 1/1, тел: (+992)900420202
почтаи электронӣ: rayosi.kadr@mail.ru
веб.сайт: www.hgu.tj